

Korset och Kronan

Nr 104/2022

Jesus säger: Håll fast vid
det du har så att ingen
kommer och tar din krona
(Upp. 3:11)

CA 11: Om bikten (del 3)

Nycklamakten innebär att kyrkan av Jesus fått både makten att lösa och binda synden. Vi har i förr numret gått igenom bibelställen om *lösande* från synden, vilket innebär en ovillkorlig förlåtelse för Kristi skull. Här kommer nu några bibelställen om kyrkans plikt att också använda *bindenyckeln*. Många tycker att detta är kärlekslöst och undviker bindenyckeln. Men man begår då ett allvarligt fel. Herren har befallt att båda nycklarna skall användas, och detta borde vara tillräckligt för alla att inse att *båda* nycklarna skall användas. Vi måste också förstå att bindenyckeln är till för såväl syndarens som kyrkans bästa. När bindenyckeln används är detta förmaningens sista och allvarligaste steg som är till för att syndaren om möjligt skall väckas till insikt om sin synd. Att inte använda detta av Gud givna verktyg i själavården och kyrkotukten

Kyrkblad för S:t Martins och S:t
Petri församlingar, Evangelisk-Lutherska
Kyrkan i Sverige. Red. Sten Rydh.
Nr 104, 13 maj 2022.

Ordet om korset är en
dårskap för dem som går
förlorade, men för oss som
blir frälsta är det en Guds
kraft (1 Kor. 1:18)

Den gode herden
leder sina får (Joh. 10)

innebär att syndaren inte får den varning
som Gud befäller oss att ge honom.

E. Hes. 13:7-9 (varning)

Människobarn, jag har satt dig till väktare för Israels hus för att du på mitt uppdrag ska varna dem när du hör ett ord från min mun. När jag säger till den ogudaktige: Du ogudaktige, du måste dö! och du då inte varnar honom för den väg han går, så ska den ogudaktige dö genom sin missgärning, men hans blod ska jag utkräva av din hand. Men om du varnar den ogudaktige för den väg han går för att han ska vända om från den, och han ändå inte vänder om från sin väg, då ska han dö genom sin missgärning, men du själv har räddat ditt liv.

Här ser vi hur Gud varnar både den obotfärdige syndaren, men också prästen. Vi kan jämföra med hur viktigt det är att det finns en varningstext på farliga kemikalier och kunniga myndigheter som granskar vad som får säljas och användas.

Prästens uppgift är att på Guds uppdrag både förkunna det rätta och varna för det falska. Om han inte gör detta blir han enligt Skriftens ord medskyldig. Hesekeel fick ju varningen: *Om du då inte varnar honom för den väg han går, så ska den ogudaktige dö*

genom sin missgärning, men hans blod ska jag utkräva av din hand. När en präst använder bindenyckeln innebär det att han inte ger förlåtelsen till personer som uppenbart står emot Guds ord i lära eller liv. Men när någon ångrar sin synd och är bekymrad över den skall prästen använda lösenyckeln och tillsäga den personen syndernas förlåtelse, hur allvarlig än synden i sig är. När prästen på detta sätt använder nycklamakten i enlighet med Guds Ord handlar han inte som privatperson utan som innehavare av Guds och kyrkans läroämbete.

F. Matt. 18:15-18 (kyrkotukt)

Om din broder har syndat, så gå och ställ honom till svars enskilt, er emellan. Lyssnar han på dig så har du vunnit din broder. Men om han inte lyssnar, ta då med dig en eller två andra, för att varje sak ska avgöras efter två eller tre vittnens ord. Lyssnar han inte till dem, så säg det till församlingen. Och lyssnar han inte heller till församlingen, då ska han vara för dig som en hedning och tullindrivare. Jag säger er sanningen: Allt som ni binder på jorden ska vara bundet i himlen, och allt som ni löser på jorden ska vara löst i himlen.

De två första stegen i kyrkotukten skall hållas hemliga. Istället för att sprida ut att någon syndar skall man gå och tala med den personen enskilt. Om han eller hon då lyssnar har Guds varning gett ett gott resultat. Personen ångrar sig och får då också förlåtelse. ”Han har vunnit sin broder”. Givetvis skall den felande också be sin nästa om förlåtelse. Den som vägrar att be om förlåtelse är inte ”en som lyssnar”.

Om nu den felande inte lyssnar skall man ta med sig ännu en eller ett par personer. Det bör vara lämpliga kristna personer. Förmaningen upprepas nu i dessa vittnens närvaro. Detta är också till för att ingen godtyckligt skall kunna anklaga en kristen inför församlingen. Om man gör det utan dessa första två steg begår man en allvarlig synd. Men det finns ett viktigt undantag. Jesu ord gäller sådan

synd som inte är uppenbar för alla. Det är ju fråga om en enskild förmaning som sker i hemlighet. Men om synden i fråga är allmänt känd bör saken tas direkt till församlingen i det tredje steget. Detta gäller särskilt falsk lära. När någon uppenbart förkunnar i strid med Guds ord är det fråga om en helt annan situation. Ibland hör man talas om falska lärare som anklagar sin kyrka för att den vidtagit åtgärder utan att de tre stegen skett. De menar sig ha rätt att stanna kvar och fortsätta med sin falska lära ”så länge förmaning pågår”. Men detta stämmer inte med Skriften. Falska lärare skall drivas ut så snart det står klart att de verkligen lär falskt.

Men en annan sak är att man noga måste undersöka om det verkligen är fråga om falsk lära eller ej. I en sådan situation måste saken noga prövas och den anklagade har rätt att betraktas som oskyldig tills motsatsen är bevisad. När t.ex. präster avsätts utan klara, bibliska skäl och utan rätt till en ordentlig prövning är detta ett allvarligt brott mot Gud Ord. Den moderna s.k. ”hire and fire”-metoden, dvs att präster som inte gillas av församlingen helt enkelt får avsked, är ett allvarligt missbruk av nycklamakten. Lärotukten och prästers avsättning skall ske så att det står helt klart att prästen i fråga lär falskt, i strid med Guds Ord.

I vissa fall är det motiverat att en präst blir avsatt även om han ångrar sin synd. Det är om han har begått sådana synder som gör honom olämplig som präst och själasörjare, vilket noga måste prövas. Men i sådana fall får prästen om han ångrat sig fortfarande vara medlem av kyrkan som lekman. Detta måste dock vara mycket allvarliga fall som gör prästen uppenbart olämplig att inneha sitt ämbete.

Ett exempel på en offentlig skandal var när de tyska konfessionella lutheranerna år 1839 utvandrade från Sachsen till Missouri

under ledning av prästen *Martin Stephan*. Denne var känd för sin bibeltrohet och han hade ett mycket stort anseende. Nästan 700 personer seglade under Stephens ledning med fem skepp till Amerika på grund av att de inte längre kunde acceptera tillståndet inom de lutherska folkkyrkorna. Motståndarna hade anklagat Stephan för omoral, men emigranterna trodde att detta bara var förtal. Men det visade sig så småningom att Stephan verkligen hade betett sig mycket omoraliskt. Dessutom hade han krävt att bli behandlad med extrem vördnad som biskop över alla utvandrarerna. När denna dubbelmoral blev känd anklagades han och blev överbevisad. Man rodde honom då över Mississippi och förklarade att man aldrig mer ville ha med honom att göra. Detta var alltså en uppenbar synd och offentlig exkommunikation. Men Stephan fortsatte sedan inom andra kyrkor utan att medge några fel.

G. 1 Kor. 5:1-5 (exkommunikation)

Det ryktas faktiskt om sexuell omoral bland er, sådan omoral som man inte ens hittar bland hedningarna: att en man lever ihop med sin fars hustru. Och ändå är ni uppblåsta! I stället borde ni ha blivit så bedrövade att den som gjort det hade drivits ut ur er gemenskap. Jag som är frånvarande till kroppen men närvarande i anden har redan, som om jag var där, i vår Herre Jesu Kristi namn fällt domen över den som handlat så. När ni är samlade och min ande är hos er med vår Herre Jesu makt, ska den mannen överlämnas åt Satan till köttets fördärv för att anden ska bli frälst på Herrens dag

Man kan påminna om att denna situation liknar den när Johannes döparen anklagade Herodes för att leva samman med sin brors hustru. Det var en uppenbar synd som Johannes inte kunde tiga om. Detta kostade honom livet. Men om han hade tigit och inte predikat lagen konkret för kungen, skulle han ha handlat mot Guds ord i sitt profetiska ämbete. Då hade han blivit medskyldig till hans blod, som

Hesekiel skriver.

De kristna i Korint handlade fel när de inte tog itu med den uppenbara synden i församlingen i Korint. Paulus klandrar dem för detta. Uppenbar synd är ett tillstånd som måste åtgärdas. Fastän Paulus inte direkt tillhörde denna församling tar han itu med att som apostel förmana församlingen. De bör skyndsamt behandla saken. Hur det gick med detta framgår av Paulus andra brev, se nedan.

Paulus visar på ett annat ställe att det är skillnad mellan att utöva kyrkotukt inom församlingen (nycklamakten) och att leva i denna världen. Som kristna i denna världen umgås vi med många människor som vi inte kan dela vår kyrko- och församlingsgemenskap med. Pietismen blandade samman detta. Man undvek i många fall den rent sociala gemenskapen men tillät kyrkogemenskap även med sådana som omfattade eller tolererade falsk lära. Bibeln lär tvärtom att vi skall undvika all kyrklig gemenskap med villfarande kyrkor, men att vi kan ingå i samarbete med andra människor av olika uppfattningar, religioner m.m. när det gäller världsliga saker. Här gäller regeln: Allt är tillåtet, men inte allt är nyttigt. En kristen skall därför vara försiktig så att han eller hon inte riskerar att dras bort från tron genom världsliga människor, men samtidigt vara en god granne och nästa, som är angelägen om vänskap och hjälpsamhet och gott samarbete. En kristen kan då t.ex. delta i politiken, hjälpverksamheter av olika slag m.m. tillsammans med personer av vitt skilda uppfattningar.

1 Kor. 5:9-13 (exkommunikation)

I mitt brev till er skrev jag att ni inte ska umgås med sexuellt omoraliska människor. Jag menade inte alla omoraliska här i världen, inte alla giriga och utsugare och avgudadyrkare. Annars hade ni behövt lämna världen! Men nu skriver jag till er att ni inte ska umgås med den som kallar sig broder och är sexuellt omoralisk, girig, avgudadyrkare,

förtalare, drinkare eller utsugare. Med en sådan ska ni inte ens äta. Är det min sak att döma de utomstående? Är det inte dem som är innanför ni ska döma? De utomstående ska Gud döma. Driv bort från er den som är ond!

Åtandet som det här är fråga om är inte vanliga måltider utan de kärleksmåltider som förekom i fornkyrkan, då man i regel också firade Herrens nattvard. I vanliga sociala sammanhang få kristna äta med vem som helst. Sekter som förbjuder varje måltid tillsammans med icke-medlemmar går emot vad Guds ord lär.

2 Kor. 2:5-8 (återupptagande i församlingen)

Om en viss person har orsakat sorg, så är det inte mig han har gett sorg utan i viss mån er alla, för att inte säga för mycket. Det räcker med det straff han har fått av de flesta. Nu får ni i stället förlåta och trösta honom så att han inte går under i sin djupa sorg. Därför uppmanar jag er att bemöta honom med kärlek.

Detta är med stor sannolikhet den person som Paulus skrev om i 1 Kor. 5, se ovan! Om det är detta fall som avses måste personen ha ångrat sig och ändrat sitt levnadssätt. Han skall då förlåtas och upptas i kyrkans gemenskap igen.

Ibland hör man någon säga att han *aldrig någonsin* kommer att förlåta den eller den personen. Så skall vi inte säga som kristna. En sak är att vi alltid klart skall bekänna och säga *vad som är synd mot Guds bud*. Om någon har syndat allvarligt är det verkligen känslomässigt mycket svårt att förlåta, särskilt när någon har sårat oss mycket. Någon har kanske bedragit oss, skadat eller mördat någon som stod oss nära. Men Jesus lär oss att vi skall förlåta *inte bara sju gånger utan sjuttio gånger sju gånger!* (Matt. 18:22)

Förlåtelse innebär dels att vi skall vara beredda att förlåta och sedan faktiskt förlåta vår nästa om han kommer till oss och ber om förlåtelse. Men det innebär aldrig att vi skall förklara att synden som

begicks *inte i sig var synd*. Om en synd sker mot den borgerliga lagen måste den också få sitt världsliga straff. När man t.ex. förr i tiden ofta hade dödsstraff för allvarliga brott kunde det hända att den som syndat också bad om Guds förlåtelse. Om den skyldige hade bekänt sin synd gav prästen avlösning och i regel var han med vid avrättningen och kunde då ge syndaren tröst inför döden. Om den metodistiske prästen *John Wesley* (1703-1791) berättas det att han mycket ofta besökte fängelserna och var med vid avrättningarna då många hade kommit till tro och tackade och prisade Gud för att de snart skulle få komma till himmelen. Kyrkan gav alltså den skyldige syndernas förlåtelse inför Gud, men godkände samtidigt det rättvisa, borgerliga straffet som utdömts enligt lagen.

H. 2 Sam. 12:13 (syndabekännelse och avlösning)

Då sade David till Natan: "Jag har syndat mot Herren." Natan sade till David: "Så har också Herren förlåtit dig din synd. Du ska inte dö.

David hade begått både äktenskapsbrott och mord. Natan hade förkunnat Guds straff genom att berätta om en rik man som hade stora fårhjordar, men som ändå tog sin grannes enda lilla lamm när han fick gäster. (v. 1-4) David blev då rasande och ropade:

Så sant Herren lever: Den mannen som gjorde det förtjänar döden!

Natan sade då: *Du är den mannen!* Så förkunnade Natan i detalj om hur illa David hade gjort mot Uria och hans hustru. Denna förkunnelse måste ha gått in som en pil i Davids hjärta. Han förstod och kände att detta var sanningen. Det var Gud som nu straffade honom genom profeten. Natan förkunnade också vilka olyckor som skulle drabba David som straff för hans synd. Barnet skulle dö och Davids egna söner skulle vålla honom stort lidande med inbördeskrig som följde. David

skulle också själv bli utsatt för skam och vanära.

Men David bekände sin synd och fick Guds förlåtelse. Han fick också fortsätta att vara en kung och förkunnare i Guds rike. Så har också Davids många psalmer i psaltaren blivit till rik välsignelse för otaliga kristna genom tiderna. Gud själv gav David förlåtelsen när han bekände sin synd.

Här kunde man också ta med aposteln Paulus och hela hans mycket dramatiska omvändelse. Förföljaren mötte Jesus och fick se att hela hans liv var förfelat och att han inte alls kände Gud. Han nitälskade för lagen, men med felaktig insikt. Nu fick han veta att han hade förföljt Kristus och varit hans fiende. Han ångrar detta mycket, men samtidigt prisar han som ingen annan Guds nåd och förlåtelse.

Så visar Paulus i alla sina brev att rättfärdiggörelsen endast kan ske genom tron på Kristus. En människa måste först genom lagens predikan bli överbevisad om sin synd. Sedan skall det fria, ovillkorliga evangeliet förkunnas. Så gjorde alltid Paulus på sina missionsresor. När han så förkunnade evangelium om Jesu död och uppståndelse blev många frälsta. Men andra stod emot förkunnelsen och Paulus måste då förkunna för dem att de därmed utestängde sig själva från himmelen. Så ser vi hur profeterna och apostlarna använde både lag och evangelium, både binde- och lösenyckeln.

Till sist anförs några ställen ur våra bekännelseskriter.

Augsburgska bekännelsen (CA)

Om bikten lär de, att den enskilda avlösningen bör bibehållas i kyrkorna, ehuru i bikten uppräknandet av alla synder inte är nödvändigt. Ty det är omöjligt, så som det står i psalmen: Vem märker själv, hur ofta han felar etc. Ps. 19:13 (CA 11, SKB 60, Trigl 46).

Apologin

Känt är, att vi förklarat och förhärsligt avlösningens välgärning och nycklarnas makt på sådant sätt, att många ängslade samveten hämtat tröst av denna vår lära, då de hört, att det är Guds befallning, ja, evangeliets egen röst, att vi må tro avlösningen och vara fast förvissade om att syndernas förlåtelse ges oss av nåd för Kristi skull och att vi genom denna tro i sanning blir försonade med Gud. Denna lära har ingett många fromma hjärtan nytt mod och har förvärvat åt Luther det största förtroende hos alla rättskaffens människor, då den för samvetena visar på en fast och viss tröst, ty förut hade läran om gärningarna förtagit avlösningen hela dess kraft, då de skolastiska teologerna och munkarna inte hade något att lära om tron och förlåtelsen av nåd (Apol. 11, SKB 186f, Trigl 248).

Beträffande tiden för bikten är det känt, att de flesta i våra församlingar upprepade gånger under året bruka de båda sakramenten: avlösningen och Herrens nattvard. Och de bland oss, som undervisar om sakramentens betydelse och värde, de gör så, att de inbjuder folket att ofta bruka sakramenten. Angående denna sak finns av de våra mycket skrivet, som är så framställt, att om det bland våra motståndare finns rättskaffens män, dessa utan tvivel skulle gilla och prisa det. Uteslutning från sakramentsgemenskapen proklamerar hos oss för de uppenbart lastbara och för dem som föraktar sakramenten. Detta göra vi i enlighet med både evangelium och gamla kyrkliga stadganden. Men hos oss föreskrivs inte en viss tid för bikten, eftersom alla inte vid en och samma tidpunkt kan vara därtill lika beredda. Om alla kommer på samma gång, skulle de inte kunna förhöras och undervisas ordentligt (Apol. 11, SKB 187, Trigl 248). *Forts. i nästa nr*